

Zbornik sudske prakse

Predmet C-71/20

**Kazneni postupak
protiv
VAS Shipping ApS**

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Østre Landsret)

Presuda Suda (četvrto vijeće) od 8. srpnja 2021.

„Zahtjev za prethodnu odluku – Članci 49. i 54. UFEU-a – Sloboda poslovnog nastana – Nacionalni propis kojim se od državljana trećih zemalja koji su zaposleni na plovilu koje vije zastavu neke druge države članice zahtijeva posjedovanje radne dozvole u toj državi članici – Iznimka koja se odnosi na plovila koja ne pristaju u luke države članice više od 25 puta tijekom razdoblja od jedne godine – Ograničavanje – Članak 79. stavak 5. UFEU-a – Nacionalni propis kojim se određuje opseg prihvata državljana trećih zemalja koji na državno područje države članice o kojoj je riječ dolaze iz trećih zemalja radi potrage za poslom, neovisno o tome radi li se o zaposlenim ili samozaposlenim osobama”

1. *Sloboda poslovnog nastana – Odredbe Ugovora – Područje primjene – Društva s poslovnim nastanom u državi članici – Upisivanje plovila u drugoj državi članici – Imenovanje društva s poslovnim nastanom u drugoj državi članici koje je u vlasništvu društva s poslovnim nastanom u prvoj državi članici za brodara navedenih plovila – Uključenost (čl. 49. i 54. UFEU-a)*

(t. 17.-20.)

2. *Sloboda poslovnog nastana – Ograničenja – Državljan trećih zemalja zaposleni na plovilu koje vije zastavu države članice – Obveza posjedovanja radne dozvole u toj državi članici – Iznimka koja se odnosi na plovila koja ne pristaju u luke navedene države članice više od 25 puta godišnje – Nacionalni propis kojim se određuje opseg prihvata državljana trećih zemalja koji na državno područje države članice dolaze iz trećih zemalja radi potrage za poslom – Dopuštenost (čl. 49. i čl. 79. st. 5. UFEU-a)*

(t. 25., 27., 29.-32. i izreka)

Kratak prikaz

VAS Shipping, društvo sa sjedištem u Danskoj i u vlasništvu švedskog društva, brodar je četiriju brodarskih društava s poslovnim nastanom u Švedskoj. Potonja su upisala četiri broda u Danskoj radi obavljanja njihove djelatnosti pomorskog prijevoza u Danskoj. U skladu s danskim pravom, društvo VAS Shipping nadležno je za sklapanje svih pravnih poslova koje ta djelatnost uobičajeno podrazumijeva.

Danski je sud 2018. naložio društvu VAS Shipping plaćanje kazne zbog toga što je na četirima plovilima koja viju dansku zastavu zaposlilo pomorce, državljane trećih zemalja koji nemaju dansku radnu dozvolu a nisu izuzeti od obveze posjedovanja te dozvole. Naime, državljani trećih zemalja koji u toj državi rade izuzimaju su od obveze posjedovanja radne dozvole u Danskoj tek kada broj pristanaka nekog plovila u danske luke nije veći od 25 puta. U ovom su slučaju četiri plovila u razdoblju od kolovoza 2010. do kolovoza 2011. pristala u danske luke više od 25 puta. Prema mišljenju navedenog suda, iako zahtjev za radnu dozvolu određen nacionalnim propisom predstavlja ograničenje slobode poslovnog nastana u skladu s člankom 49. UFEU-a, taj je zahtjev ipak opravdan i proporcionalan za izbjegavanje poremećaja na nacionalnom tržištu rada.

Østre Landsret (Žalbeni sud regije Istok, Danska), odlučujući povodom žalbe društva VAS Shipping, odlučio je postaviti pitanje o usklađenosti danskog propisa kojim se od državljana trećih zemalja koji su zaposleni na plovilu koje vije dansku zastavu koje je u vlasništvu društva s poslovnim nastanom u drugoj državi članici traži da imaju radnu dozvolu u Danskoj, ako dotično plovilo tijekom jedne godine nije pristalo u tu državu članicu više od 25 puta.

U svojoj presudi Sud pojašnjava opseg obveza država članica na temelju slobode poslovnog nastana, s obzirom na pravo koje imaju na temelju članka 79. stavka 5. UFEU-a da odrede opseg prihvata državljana trećih zemalja koji na njihovo državno područje dolaze iz trećih zemalja radi potrage za poslom, neovisno o tome radi li se o zaposlenim ili samozaposlenim osobama.

Ocjena Suda

Sud najprije utvrđuje da je situacija o kojoj je riječ u glavnom postupku obuhvaćena slobodom poslovnog nastana u skladu s člankom 49. UFEU-a. Sud u tom pogledu podsjeća na to da ta sloboda, u skladu s člankom 54. UFEU-a, daje društvima sa zakonitim poslovnim nastanom u jednoj državi članici pravo da obavljaju svoju djelatnost u drugoj državi članici putem društva kćeri, podružnice ili zastupništva, uključujući stjecanje udjela u kapitalu društva sa sjedištem u toj drugoj državi članici, što im omogućuje izvršavanje odlučujućeg utjecaja na to društvo i određivanje njegovih djelatnosti. Osim toga, kad je riječ o registraciji broda, Sud naglašava da se ona ne može odvojiti od ostvarivanja slobode poslovnog nastana ako je taj brod instrument za obavljanje gospodarske djelatnosti koja uključuje trajni poslovni nastan u državi članici u kojoj je brod registriran.

S obzirom na ta pojašnjenja, Sud ispituje može li predmetni nacionalni propis predstavljati ograničenje slobode poslovnog nastana.

U tom pogledu Sud najprije ističe da, na temelju članka 79. stavka 5. UFEU-a, države članice zadržavaju pravo da odrede opseg prihvata državljana trećih zemalja koji na njihovo državno područje dolaze iz trećih zemalja radi potrage za poslom, pri čemu se država čiju zastavu plovilo vije u tom kontekstu smatra državom u kojoj je zaposlen državljanin treće zemlje koji radi na tom plovilu.

Oslanjajući se na tu odredbu, Sud nadalje smatra da zahtjev da državljani trećih zemalja zaposleni na državnom području države članice, uključujući plovilo upisano u toj državi, moraju imati radnu dozvolu jest mjera kojom se regulira pristup zapošljavanju i boravku državljana trećih zemalja na državnom području. Stoga država članica o kojoj je riječ ima pravo propisati da navedeni državljani trećih zemalja moraju ishoditi radnu dozvolu, predviđajući također, ako je potrebno, iznimke od te obveze. Prema tome, Sud je presudio da predmetni nacionalni propis – koji se bez razlike primjenjuje na sva plovila koja viju zastavu predmetne države, a kojim se predviđa da svi državljani trećih zemalja koji su zaposleni kao članovi posade takvih plovila moraju imati radne dozvole, pri čemu se od te obveze izuzimaju jedino članovi posade plovila koje tijekom jedne godine nije pristalo u luke te države članice više od 25 puta – ne predstavlja ograničivanje slobode poslovnog nastana u skladu s člankom 49. prvim stavkom UFEU-a.

Naposljetku, Sud ističe da takav propis svakako može staviti društva s poslovnim nastanom u prvoj državi članici koja se presele u drugu državu članicu kako bi ondje upotrebljavala plovilo koje vije zastavu potonje države članice u manje povoljan položaj od onoga u kojem se nalaze društva koja u drugoj državi članici upotrebljavaju plovila koja viju zastavu neke druge države članice i čiji propisi ne predviđaju sličnu obvezu. Međutim, takve nepovoljne posljedice proizlaze iz mogućih razlika u načinu na koji svaka država članica primjenjuje pravo iz članka 79. stavka 5. UFEU-a kojim se omogućuje nadzor opsega prihvata državljana trećih zemalja na njezino državno područje s ciljem traženja zaposlenja, a koje joj je izričito dodijeljeno.